

Evropske ideje iz Galicije za razvoj gozdarskega izobraževanja v Sloveniji

European Ideas from Galicia for the Development of Forestry Education in Slovenia

Nevenka BOGATAJ¹, Janez KRČ², Robert ROBEK³, Mirko MEDVED⁴

Izvleček:

Bogataj, N., Krč, J., Robek, R., Medved, M.: Evropske ideje iz Galicije za razvoj gozdarskega izobraževanja v Sloveniji. Gozdarski vestnik 66/2008, št. 2. V slovenščini z izvlečkom v angleščini, cit. lit. 6. Prevod Breda Misja

Vseživljenjsko izobraževanje odraslih na področju trajnostnega gospodarjenja z gozdovi v Evropi pridobiva na pomenu. Akcijski načrt za gozdove (EU 2006) v petem ključnem ukrepu eksplicitno navaja potrebo po podpori sodelovanja med lastniki gozdov ter krepitevi izobraževanja in usposabljanja v gozdarstvu. Tem vsebinam je namenjen tudi projekt Leonardo da Vinci »Evropske ideje za razvoj izobraževanja lastnikov gozdov v Sloveniji«, ki poteka na Gozdarskem inštitutu Slovenije. Predstavniki petih slovenskih inštitucij so v novembru 2007 spoznavali evropske ideje v Galiciji, ki je ena od sedemnajstih avtonomnih pokrajin Španije. Galicija je s svojo površino, populacijo in gozdnatostjo primerljiva s Slovenijo. Zgodovinske, kulturne, geografske in klimatske razmere so tiste, ki primerjavam dajo povsem novo dimenzijo. Visok delež zasebnih gozdov z izjemno razdrobljeno posejostjo, pomemben vpliv požarne ogroženosti gozdov in spremenjena drevesna sestava s tujerodnimi hitro rastočimi drevesnimi vrstami so dejavniki, ki vplivajo na organiziranost gozdarskih inštitucij, izobraževalne programe, gospodarjenje in varovanje gozdov ter vlogo panog, ki temeljijo na gozdarstvu. Predstavljeno je gospodarjenje z gozdovi na primeru organiziranih lastnikov zemljišč, izobraževanje na Univerzi v Vigu z uporabo informacijsko komunikacijskih tehnologij, strateški pristopi pristojnega pokrajinskega Ministrstva za gozdove in zveza gozdnih posestnikov Silvanus. Kljub različnosti so izzivi gozdarstva v Sloveniji in Galiciji primerljivi in zato cilji marsikje podobni: usmerjenost v višjo učinkovitost gospodarjenja z gozdom, v organizirano sodelovanje lastnikov, v njihovo aktiviranje; umestitev gozdarstva med lokalno problematiko in globalne okoljske izzive ter usmeritev gozdarstva v izobraževanje ter komunikacijo ne le z naravo, temveč tudi z ljudmi.

Ključne besede: vseživljenjsko izobraževanje odraslih, lastniki gozdov, gozdarstvo, Slovenija, Galicija

Abstract:

Bogataj, N., Krč, J., Robek, R., Medved, M.: European Ideas from Galicia for the Development of Forestry Education in Slovenia. Gozdarski vestnik (Professional Journal of Forestry) 66/2008, Vol. 2. In Slovenian, abstract in English, cit. lit. 6. Translated by Breda Misja

The lifelong adult education in the field of sustainable forest management gains importance in Europe. The Forest Action Plan (EU 2006) in its fifth key measure explicitly lists the need for supporting the cooperation among forest owners and enhancing the education and training in forestry. These contents are also dealt with in the project Leonardo da Vinci "European Ideas for the Development of Forest Owners Education in Slovenia", taking place at Slovenian Forestry Service. The representatives of five Slovenian institutions were getting to know European ideas in 2007 in Galicia, one of the seventeen autonomous regions in Spain. Galicia's surface, population and forest coverage is comparable to Slovenia. However, historical, cultural, geographical and climatic conditions add a new dimension to the comparisons. A high percentage of private forests with extremely fragmented propriety structure, important influence of fire danger and changed composition with fast growing foreign tree species are the factors affecting the organization of forestry institutions, educational programs, forest management and protection and the role of forestry-based economy branches. Presented are: forest management on the example of forest owners' organization, education on the University of Vigo including information and communication technologies, strategic approaches of the regional Ministry responsible for forests and the forest owners association "Silvanus". Regardless of the differences the forestry challenges in Slovenia and Galicia are comparable and therefore the goals are often similar: focusing on a higher effectiveness of forest management, organized cooperation of owners, activating them; placing the forestry in both local problematic and global environmental challenges and orientation of the forestry toward the education and communication not only with the nature, but also with people.

Key Words: lifelong adult education, forest owners, forestry, Slovenia, Galicia

1 UVOD

Projekt Leonardo da Vinci, z naslovom 'Evropske ideje za razvoj izobraževanja lastnikov gozdov v Sloveniji' je bil izpeljan 10.-17. novembra 2007 z obiskom petčlanske delovne skupine v Galiciji / Španija. Njegov nosilec, Gozdarski inštitut Slove-

¹ dr. N. B., Andragoški center Republike Slovenije, Šmartinska, 1000 Ljubljana,

² doc. dr. J. K., UL BF, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Večna pot 83, 1000 Ljubljana

³ mag. R. R., Gozdarski inštitut Slovenije, Večna pot 2, 1000 Ljubljana

⁴ dr. M. M., Gozdarski inštitut Slovenije, Večna pot 2, 1000 Ljubljana

Slika 1: Gozdarska fakulteta – na sliki levo krilo z laboratoriji in pisarnami – je bila zgrajena pred dobrim desetletjem. Foto: M. Medved

nije, v njegovem imenu mag. Robert Robek in dr. Mirko Medved, je k sodelovanju povabil Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, ki ga je predstavljal prodekan dr. Janez Krč, Zavod za gozdove Slovenije, ki ga je zastopal Tone Lesnik, spec., Srednjo gozdarsko in lesarsko šolo, v imenu katere je v projektu sodeloval Tomaž Ščuka, dipl. inž. gozd. in Andragoški center Slovenije, iz katerega je sodelovala dr. Nevenka Bogataj. Projekt je le eden od doslej opravljenih korakov sodelovanja omenjenih institucij na področju razvoja izobraževanja lastnikov ter je povezan z:

- primerljivim projektom Leonardo da Vinci 2005 (obisk Finske),
- celovitim raziskovalnim projektom »Intenziviranje pridobivanja in rabe lesa kot podlaga za razvoj trajnostnega gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji« (LES-ZA-GOZD 2006-2008)
- in s potrebami po razvijanju vseživljenjskega učenja (v nadaljevanju VŽU) na področju trajnostnega gospodarjenja z gozdovi.

Temeljnih namenov projekta / obiska je bilo več: spoznati oblike VŽU odraslih na področju gospodarjenja z gozdovi v Španiji, pridobiti vpogled v e-učenje in okoljsko izobraževanje za odrasle in z novimi idejami popestriti usposabljanje/izobraževanje/učenje za odrasle, povezane z gozdarstvom, izmenjati strokovna stališča o metodah in tehnologijah izobraževanja odraslih, v ožji strokovni skupini ovrednotiti prakse in ideje gostiteljev ter jih ob ustrezni kritični presoji uporabiti kot izhodišča za spremembe doma (npr. za nadaljnje projektno delo, razvoj področij, za predloge sodelavcem ipd.).

Program obiska je obsegal tri ključne elemente:

1. obiske objektov (Fakulteta za gozdarstvo Univerze Vigo, skupnost lastnikov gozdov »As Pontes de Garcia Rodriguez«, naravni park Souto da Retorta, botanični vrt ob Višji strokovni gozdarski šoli Pontevedra, vlada oz. Ministrstvo za kmetijstvo (Xunta de Galicia: Conselleria do medio rural), združenje lastnikov gozdov Silvanus, Asociacion profesional de Silvicultores),
2. spoznavanje njihovih učnih kapacitet, delovanja in izobraževalnih pogojev (prostorski pogoji, ponudba programov, e-učenje na Univerzi Vigo) z opazovanjem in predstavitvami ter
3. razpravo o kontekstualizaciji predstavljenega in njeni uporabnosti v domačem okolju.

Projekt je potekal v svojem klasičnem zaporedju: prijava projekta - priprava programa v sodelovanju z gostiteljem - izvedba pripravljalnega sestanka z udeleženci - izvedba izmenjave - oblikovanje posamičnih in skupnega poročila ter diseminacija. Kar je bilo neklasičnega, je bilo hkrati tudi nepričakovano: ob pestrem in obsežnem programu je delovna skupina velik del časa posvetila skupnemu urejanju vtisov ter njihovemu povezovanju z domačimi strokovnimi izzivi.

Gostitelj, **prof. Juan PICOS Martin** z Univerze v Vigo, ki je hkrati Direktor Zveze gozdarskih industrijskih podjetij in je bil prej izvršni direktor kooperative največjih galicijskih gozdnih posestnikov, je predlagal program, organiziral in izpeljal večji del logistike, obenem pa je prevajal in delil z nami nekatere vtise in dileme. Bil je zagotovo steber opisanega projekta in bo tudi za prihodnost ostal močna stična točka med Slovenijo in Galicijo.

Preglednica 1: Primerjava izbranih kazalcev razvitosti za Galicijo in Slovenijo

Kazalec	Galicija	Slovenija
Površina (km ²)	29.574,00	20.273,00
Populacija (v 000)	2.737,00	2.001,00
BDP / preb. (% 2004, če je 100 % EU27 = 100)	81,00	83,30
Povprečna letna rast BDP v obdobju 1995-2004 (%)	2,67	3,92
Migracije (neto, povprečje na 1000 prebivalcev za obdobje 2000-2004)	5,27	1,56
Delež mlajših od 15 let leta 2005 (%)	17,00	20,40
Delež starejših od 64 let leta 2005 (%)	31,50	21,80
Delež zaposlenih v starostnem razredu 15-64 let leta 2005 (%)	61,00	66,00
Delež zaposlenih žensk v starostnem razredu 15-64 let leta 2005 (%)	51,00	61,00
Udeležba v izobraževanju v starostnem razredu 15-64 let leta 2005 (%)	10,00	15,00

Preglednica 2: Primerjava izbranih kazalcev o gozdu za Galicijo in Slovenijo

Kazalec	Galicija	Slovenija
Delež gozda (%)	68,9 % (skupaj z grmičevji) od tega dobra tretjina grmičevja	59,8% (ZGS) oz. 66% (SURS) Razlika so zaraščajoče površine
Lastništvo gozdov	2% javni gozdovi (npr. občina) 98% zasebni (68% individualni lastniki, 30% zasebni gozdovi skup- nosti)	26% državni gozdovi 71% zasebni gozdovi 3% ostali gozdovi
Število individualnih zasebnih gozdnih posestnikov	672.000	315.00 posesti 500.000 solastnikov

2 KAJ SMO OPAZOVALI ?

2.1. Značilnosti Galicije

Galicija leži na severozahodu Španije. Je ena od sedemnajstih španskih avtonomnih pokrajin, ki ima štiri regije: La Coruna, Pontevedra, Lugo in Ourense. Na severu in zahodu jo omejuje atlantski ocean, na jugu meja s Portugalsko ter na vzhodu španski pokrajini Principado de Asturias in Castilla y Leon. Površina Galicije je 29.574 km², kar predstavlja nekaj manj kot 1,5 površine Slovenije.

Galicija ima 2,7 mio. prebivalcev. Poselitev je razpršena, 3/4 prebivalstva živi v naseljih z manj kot 2.000 prebivalci. Gostota prebivalstva v Galiciji (93 prebivalcev/ km²) je nekoliko nižja kot v Sloveniji (99 prebivalcev/km²). Galicijski jezik (galego) se delno razlikuje od uradne španščine, zato so napisi dvojezični. Večina ljudi ne uporablja tujih jezikov, celo študentje in strokovno sodelovanje sta bolj kot v Evropo usmerjeni v špansko govoreče dežele npr. v južno Ameriko.

Primarni sektor v nacionalnem gospodarstvu prevladuje (kmetijstvo, ribištvo, gozdarstvo skupaj z na gozdarstvu temelječo industrijo). Dopolnjujejo ga sektorji preskrbe z energijo, avtomobilska in tek-

stilna industrija. Pokrajina dosega 81% povprečnega bruto domačega proizvoda (BDP) na prebivalca, če za osnovo upoštevamo vseh sedemindvajset držav v EU. Zato je Galicija neto prejemnik evropskih sredstev in ena od treh takih regij v Španiji. Primerjava izbranih kazalcev razvitosti Galicije in Slovenije je prikazana v preglednici 1.

Primerjavo izbranih kazalcev o gozdu in strukturi lastništva za Galicijo in Slovenijo podaja preglednica 2.

Pokrajinski pogled na gozdove v Galiciji je bistveno drugačen kot v Sloveniji in pojasnjuje dejstvo, da kulture in tradicije življenja z gozdom, ob gozdu in od gozda v Galiciji ni. Večinoma smo videli nasade bora in evkaliptusa, iz katerih se pridobiva pretežni del lesne mase (okoli 7 mio. m³ letno, od tega 3 mio. m³ evkaliptusovega lesa, 1,2 mio m³ lesa iglavcev in 2,5 mio. m³ lesa drugih listavcev). Med drevesnimi vrstami prevladuje obmorski bor (*Pinus pinaster*) – 28 % površine. Na 12 % površine prevladuje evkaliptus (*Eucalyptus globulus*), na 14 % površine pa najdemo naravne sestoje doba (*Quercus robur*). Na gozdarstvu temelječe industrije prispevajo 3-4 % regionalnega BDP in zaposlujejo prek 15.000 ljudi

Slika 2: »Leonardovci« pred sedežem agrarne skupnosti »As Pontes de Garcia Rodriguez« (z leve: Tomaž, Juan, Manuelo, Nevenka, Mirko, Janez, Tone). Foto: M. Medved

Težave v Galiciji povzročajo predvsem gozdni požari, nizka ekonomska vrednost gozda za posameznega lastnika, in lokalni kratkoročni interesi industrije. Splošno nevarnost pa predstavlja predvsem suša, ki je tudi naši skupini omogočila nepričakovano tople in sončne pogoje za obisk.

2. 2. Primer gospodarjenja z gozdovi agrarne skupnosti

Razlogi za ustanovitev in registracijo skupnosti »As Pontes de Garcia Rodriguez« kot gospodarja z zemljiščem, so bili predvsem zunanji – grožnja,

da skromno zemljišče bližnja termoelektrarna na premog uporabi za odlagališče odpadkov. Skupna prizadevanja so obrodila sadove, neformalno delujejo iz sredine osemdesetih let, že več kot desetletje pa tudi formalno. Tudi danes skupnost ni neodvisna od zunanjih pobud, le da je tokrat izvor drug - Natura 2000. Na njihovem zemljišču so danes (namesto hribov pepela) postavljene vetrnice za pridobivanje električne energije, pod njimi se pase govedo z lastno blagovno znamko in divji konji, ki opravljajo tudi pomembno gojitveno vlogo pri obvladovanju bujne in težko prehodne podrasti v gozdovih.

Vzpostavili so lastno infrastrukturo (hiška za srečanja ožjega vodstva, piknik prostor za srečanje cele skupnosti). Med načeli njihovega delovanja je ključno »načelo aktivne participacije« (npr. priprava načrtov za gospodarjenje, redno izobraževanje, sodelovanje z nosilci odločanja npr. institucijami, zakonodajalci na področju okoljevarstva, gozdarstva ipd.

2.3 Botanični vrt nenavadnih drevesnih vrst, zmesi in dimenzij ter mesto Santiago de Compostella

Ob morju v bližini Pontevedra je na zasebni posesti v preteklem stoletju nastal zanimiv in botanično pester vrt, v katerem se macesni mešajo s hrasti, evkalipti z novozelandskimi vrstami, sekvoje z bori, palme z mandarinami itd. prav vse pa bujno raste. Lastnik in ustanovitelj je celotno, 52 ha veliko posestvo, zapustil stroki, zato se v kompleksu danes nahaja šola

Slika 3: Združenje uporablja inovativne pristope pri gospodarjenju z naravnimi resursi: turizem, gozdarstvo, kmetijstvo in energetika z roko v roki. Foto: M. Medved

Slika 4 in 5: Evkaliptusi (*Eucalyptus globulus*) v naravnem parku Souto da Retorta so najvišja drevesa v Eropi, polnolesna, še pred stoletnico ...

... z vitkimi debli in krošnjami, ki segajo preko 80 m visoko. Foto: M. Medved

za gozdarstvo in arboristiko, gozdarski raziskovalni inštitut ter protipožarna služba za gozdove.

Ime romarskega kraja, v okolici katerega smo bivali, Santiago de Compostella ima v prevodu nekako takšen pomen: »sveti Jakob iz zvezdnega šotorišča«, ker so romarji nekoč po več stotinah prehojenih kilometrov pred svojimi šotori kurili ognje in je pokrajina spominjala na zvezdno nebo.

2.4 Univerzo VIGO, njene kapacitete ter delovanje

Predstavljene so nam bile občudovanja vredne prostorske kapacitete, opremljeni laboratoriji in povezovanje pedagoškega in raziskovalnega dela. Posebna značilnost delovanja Univerze je intenzivno povezovanje s podjetji ter vpenjanje v mednarodni prostor, zlasti v špansko govorečega. V delo zato vključujejo veliko zunanjih sodelavcev – do 50 % glede na letne potrebe.

Fakulteta omogoča izmenjavo študentov pod okriljem evropskega projekta Erasmus, kar prinaša mednarodne izkušnje in povezave, hkrati pa terja prilagajanje procesa študija pogojem dolgotrajne odsotnosti posamičnih študentov. Univerza v Vigu

ima podpisan sporazum o sodelovanju z Univerzo v Ljubljani.

2.5 Primera učenja s pomočjo informacijsko komunikacijske infrastrukture (IKT)

Gostitelj Juan Picos je dejavno vključen v oblikovanje in uporabo obeh predstavljenih primerov, zato sta bili njegovi predstavitvi zelo vsebinski. Na primeru lastnega predavanja s pomočjo wikisilve je predstavil interakcijo med virom in uporabniki znanja. Izvedba pedagoškega procesa s pomočjo IKT se je pokazala kot uporabna in moderna pa tudi razmeroma preprosta. Wikisilva (<http://silvicultura.wikispaces.com/>) sodelujoče spodbuja k sprotnemu učenju, boljšemu stiku s profesorji, predvsem pa k neomejenemu dostopu do znanja. Vodja pedagoškega procesa z vključevanjem e-učenja lažje spremlja sodelovanje in napredek študentov, ki se na to obliko dobro odzivajo. Prav interaktivne možnosti predstavljajo posebno spodbudo zlasti za dostop do novih virov.

Platforma za e-učenje z naslovom »Okoljsko izobraževanje za zaposlene v malih in srednje velikih podjetjih (ang. SME)« je bila razvita ob

sodelovanju več partnerjev v obdobju 2004-2007 in financiranju Evropskih strukturnih skladov (3 mio €). Čeprav so ESS usmerjeni v ranljive ciljne skupine, je Univerzi uspelo uveljaviti usmeritev v ciljno skupino malih in srednjih podjetnikov, ki se jih je skupno z njeno pomočjo usposobilo prek 4.000. Predstavljene so bile faze realizacije tega projekta, njegova ozka grla, tipi in koordinacija strokovnjakov zanj, potrebna tehnična podpora, predvsem pa pedagoški pristopi do uporabnikov znanja in rezultat projekta. Rezultat je kompleksno in takoj uporabno interaktivno učno okolje, ki ga je mogoče uporabiti tudi za druge ciljne skupine, druga okolja ali prilagoditi za drugačne vsebine. Njegova uporaba terja usposobljene e-mentorje in dorečeno logistiko vodenja dokumentacije.

Odločanje o nadaljnji uporabi e-platforme še poteka, zato v času našega obiska e-platforma ni bila v uporabi in je tudi nismo mogli preizkusiti.

2.6 Strategija Ministrstva za nove, aktivne pristope pri usmerjanju gospodarjenja z gozdovi

Hose A. Meixide Fernandez, tehnični svetovalec za gozdarstvo na Ministrstvu, je predstavil strategije za nove, aktivne pristope pri usmerjanju gospodarjenja z gozdovi v Galiciji. Z njimi hočejo spodbujati gospodarjenje z gozdovi, aktivirati skupno gospodarjenje posameznih lastnikov z majhnimi površinami, ter predvsem doseči boljše požarno varnost (npr. s sestojnimi in drevesnimi strukturami ter namenskimi rabami zemljišč). Ker je tudi v Galiciji precej zemljišč v lasti tistih, ki so se v preteklosti odselili (okoli 20 % površin!), zakonodajalci razmišljajo o spodbujanju združevanja lastnikov tudi z odpiranjem možnosti gospodarjenja z »nikogaršnjo« zemljo pod pogojem, da so lastniki združeni in da je gospodarjenje na skupnih površinah strokovno vodeno.

Ključno za zakonodajalce je upoštevanje socialnega prestrukturiranja družbe in naslonitev na primere dobre prakse, ki so dejavni (samoiniciativno ali zaradi spodbud) ter že razpolagajo s konkretnimi rezultati. Tako zasnovano gospodarjenje naj bi uravnavalo različne vloge gozdov, pri čemer so za izhodišče postavili ekonomsko komponento gospodarjenja, ki naj pozitivno vpliva na socialne (pod tem pojmom razumejo tudi npr. ohranjanje poseljenosti podeželja) in ekološke vloge gozdov.

V pripravi so nove zakonske podlage, ki bodo omogočale uresničevanje opisanih namer ter gospodarjenje skladno z različno poudarjenimi vlogami

gozda (lesno proizvodno, ekološko, socialno). Zakon bo podlaga za izpeljavo izvedbenih načrtov, ki naj bi bili celovita podlaga za odločanje v konkretnih primerih.

2.7 Zveza gozdnih posestnikov Silvanus

Zvezo gozdnih posestnikov, imenovano »Silvanus, Asociacion profesional de Silvicultores«, je predstavil njen predsednik Antonio De Maria Angulo. Zveza šteje 7.000 članov, ki plačujejo članarino ter zanj dobe brezplačne ali bistveno cenejše storitve.

Zveza zaposluje približno 50 sodelavcev in opravlja naslednje naloge:

- tehnična in pravna podpora za delo z gozdovi (400 načrtov v letu 2006);
- izobraževanje (značilen je dober odziv žensk (40 % udeležencev), pretežno brezplačno izobraževanje, izključno neformalne oblike, uvedli bodo »NPK«, s pomočjo evropskih projektov razvijajo učna gradiva ter izvajajo tudi praktične tečaje. E-učenje ponujajo, vendar je za populacijo, s katero delajo, primernejša kombinacija klasičnega in e-učenja. Skupnostnih oblik še ne razvijajo. Izobraževanje se delno prekriva s promocijo npr. ekološke miselnosti in ozaveščanjem lastnikov gozdov v povezavi s pomenom varstva gozdov pred požari. To je hkrati »kanal« za spodbujanje združevanja lastnikov.
- Že deset let skrbi za certificiranje gozdov (PEFC) in ga promovira s publikacijami, zgoščenkami, plakati, zloženkami itd. Zaradi prevladovanja podeželskega prebivalstva in njegove razmeroma nizke formalne izobraženosti, spletna promocija ni najboljši stični kanal, zato je razvita v omejenem obsegu.
- Aktivnosti na področju varovanja narave z razlagami o biodiverziteti, Naturi 2000 in drugih predpisih, pomembnih za lastnike gozdov in gospodarjenje z gozdovi.
- Individualne aktivnosti (nasveti, organiziranje in nadzor izvedbe del, sodelovanje z drugimi interesnimi skupinami (gobarji, lovci,...).

3 DILEME IN UPORABNOST OPISANIH IZKUŠENJ

Naravno in kulturno okolje Galicije je od Slovenije bistveno drugačno – v Galiciji je tradicija načrtnega gospodarjenja z gozdom kratka, tuje jezike obvlada le peščica ljudi, tujerodne vrste v pokrajini (najbrž) nikogar ne motijo, ipd. Zato dileme, ki so se nam v diskusiji odpirale, niso slučajne:

- Ali se ukrepi gozdarstva v Sloveniji dovolj prilagajajo novim družbenim okoliščinam (npr. staranju družbe, urbanizaciji, uveljavljanju IKT tehnologij za komunikacijo in poučevanje)?
- Ali je ideja Galicijskega Ministrstva, da spremembe doseže s pomočjo zgledov dejavnih (posameznikov, skupin, skupnosti, institucij), prenosljiva tudi v naše okolje glede na našo tradicijo vključevanja tudi prisilnih vzvodov?
- Katero slovensko reklo je močnejše: »V slogi je moč« ali »Vsi za enega, eden za vse« ali »V španoviji še p' s crkne«?
- Kako močna je slovenska zadržanost glede vnašanja tujerodnih drevesnih vrst ali preizkušanja njihovega odzivanja na naše naravne in družbene razmere?
- Ali so lahko spremembe podnebja tisti skupni »zunanji sovražnik«, ki terja skupen – evropski pristop in združevanje posameznikov v skupnost?

Problemi Slovenije in Galicije so v mnogočem primerljivi, zato so tudi cilji marsikje podobni: usmerjenost v višjo učinkovitost gospodarjenja z gozdom, v organizirano sodelovanje lastnikov, v njihovo aktiviranje, umestitev gozdarstva med lokalno problematiko in globalne okoljske izzive ter usmeritev gozdarstva v izobraževanje ter komunikacijo ne le z naravo, temveč tudi z ljudmi.

Spoznali smo, da so IKT orodja uporabna tako v pedagoških procesih kot za komunikacijo z javnostjo. Primeri wikisilve in e-platforme so bili s tega zornega kota močno izzivalni. Institucije, katerih predstavniki smo sodelovali v projektu, so za njihov razvoj oz. implementacijo zagotovo poklicani. Organizirano združevanje lastnikov pa je bilo zanimivo predvsem zaradi spoznavanja virov združevanja (zaznavanje skupne nevarnosti) in načel njihovega delovanja (demokracija, vertikalni pretok informacij, vseživljenjsko učenje). Tudi razmišljanja Ministrstva v zvezi z aktiviranjem gospodarjenja z gozdovi in združevanjem lastnikov v skupnosti smo opazovali s tega vidika.

Uradni cilji projekta Leonardo da Vinci so bili nedvomno doseženi in tudi o doseganju vsebinskih ciljev ter poglobitvi odnosa med predstavniki Galicije in Slovenije ne dvomimo. Nemara od vseh učinkov najbolj daljnosežen in najvrednejši učinek opisanega projekta pa je bilo oplemenitenje individualnega učenja s skupinsko izmenjavo idej med udeleženci projekta.

4 ZAKLJUČEK IN ZAHVALA

Projekt je le eden od partnerskih korakov pri spodbujanju diverzificiranega razvoja gozdarskega izobraževanja v Sloveniji, usmerjen prvenstveno v širok spekter spoznavanja tujih izkušenj z namenom prispevati k spodbujanju posodabljanja usposabljanja gozdnih posestnikov. Predvidoma se bo nadaljeval z novimi skupnimi projekti. »Dodano vrednost« smo sodelujoči zagotovili z izjemnim medsebojnim sodelovanjem in aktivnostjo delovne skupine, ki jutranjega elana običajno ni pretrgala do polnoči.

Gostitelj Juan Picos prejema našo iskreno zahvalo in našo pripravljenost, da mu omogočimo obisk v Sloveniji. Morda smo tudi zaradi njegovega jasnega in intenzivnega nastopa tako aktivno pristopili k nadaljevanju in pripravili pričujoč prispevek za Gozdarski vestnik, osnutek za nadaljevanje projekta Leonardo v letu 2008, razširitev projekta na redna mesečna srečanja ter nenazadnje odločitev za sodelovanje v Tednu gozdov 2008 v okviru možnosti vsakega od sodelujočih.

Pojmi »tinta«, »pulp« in »tete« naj ostanejo bralcem skrivnost, delovni skupini pa šifra za lep spomin.

5 VIRI

- BOGATAJ, N., Krč, J., Lesnik, T., Medved, M., Ščuka, T. 2007. Evropske ideje iz Galicije za razvoj izobraževanja lastnikov gozdov v Sloveniji. Neobjavljeno skupno poročilo, 7 s., (pri avtorjih)
- MEDVED, M. 2007. Slovenian forestry overview. Lecture. University Vigo, Forestry Faculty, http://www.slideshare.net/silvicultor_07/slovenian-forestry-mmedved-spain-13-11-07/
- PICOS, J. 2007. Overview of Galician forest economy. Lecture. University Vigo, Forestry Faculty, http://www.slideshare.net/silvicultor_07/galician-forest-sector-slo
- ROBEK, R. 2007. Evropske ideje za razvoj izobraževanja lastnikov gozdov v Sloveniji. Mobility projekt SI/6/A//EX/176106.
2001. O Monte Galego en cifras. Xunta de Galicia, Consellería de Medio Ambiente, Dirección Xeral de Montes e Medio Ambiente Natural, 232 s. <http://mediorural.xunta.es/forestal/mtcifras/mtcifras.php>
2006. Sporočilo Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu o Akcijskem načrtu za gozdove. Bruselj, COM(2006) 302 konč.